

KONSEP GEÏNTEGREERDE HULPBRONNEPLAN 2023: FEITEBLAD

Kommentaar op die IRP 2023-konsep moet op 23 Maart 2024 ingedien word. Kommentaar kan per e-pos ingedien word aan: IRP.Queries@dmre.gov.za

WAT IS 'N GEÏNTEGREERDE ENERGIPLAN (IEP) EN IS DIT ANDERS AS 'N GEÏNTEGREERDE HULPBRONPLAN (IRP)?

'n IEP bevat die groter prentjie vir die hele enersiasektor (soos nywerheid, Vervoer en elektrisiteitoperwekking) terwyl die IRP 'n spesifieke plan is wat op die elektrisiteitsektor binne hierdie groot prentjie fokus

·Albei planne is belangrike instrumente om energieverwante besluitneming te rig om 'n volhoubare betroubare en bekostigbare energievoorsiening vir Suid-Afrika te verseker.

TOEGANG TOT BETROUBARE, SKOON EN BEKOSTIGBARE ENERIE IS VAN KRITIEKE BELANG VIR SOSIALE EN EKONOMIESE ONTWIKKELING!

WAT IS ENERIEBEPLANNING?

·Energiebeplanning vereis van ons om te kyk na hoeveel energie ons benodig, watter tipe energie, hoe ons hierdie energie verstandig gebruik en hoe ons energie kan bespaar.

·Energiebeplanning is die proses om 'n langtermynstrategie te ontwikkel om die toekoms van 'n energiestelsel te help lei. Noukeurige energiebeplanning is belangrik aangesien energievoorsieninginfrastruktuur dikwels aansienlike aanvangskoste vereis en 'n beperkte lewensduur kan hê.

·Energiebeplanning word deur rekenaarmodellering gedoen. Die rekenaarmodel kan ons 'n idee gee van watter energietipes die beste vir Suid-Afrika sal wees en hoe hierdie energietipes gebruik kan word om ons te help om ons klimaatdoelwitte te bereik, die omgewing te rehabiliteer, werk te skep en bekostigbaar te wees vir almal ons.

HOEKOM HET ONS 'N PLAN NODIG?

·Suid-Afrika moet beplan om seker te maak ons het genoeg energie om in ons behoeftes te voorsien. Ons moet seker maak dat ons genoeg energie kan hê vir warm water, lig, nywerheid, boerdery, vervoer. En ons het 'n plan nodig wat elke jaar hersien word en waaroor alle Suid-Afrikaners 'n geleentheid kan kry om kommentaar te lewer.

For more information visit: www.thegreenconnection.org.za

•In 2023 het The Green Connection, saam met Suider-Afrikaanse Geloofsgemeenskappe se Omgewingsinstituut, hof toe gegaan om die regering te dwing om artikel 6 van die Nasionale Energiewet te implementeer wat dit werpligtend maak vir die Departement van Minerale Hulpbronne en Energie (DMRE) om 'n plan op te stel en hersien dit elke jaar.

WAT IS DIE IRP?

- Die IRP is die elektrisiteitplan wat veronderstel is om die regering se plan uiteen te sit oor hoe hulle elektrisiteitsekuriteit vir almal sal probeer verseker.
- Die IRP is veronderstel om te bereken hoeveel elektrisiteit ons benodig (die vraag) en hoe ons elektrisiteit verstandig en doeltreffend gebruik en dan hoe om die elektrisiteit wat ons nodig het in die toekoms te voorsien.
- Die DMRE is veronderstel om gereeld 'n plan op te stel, maar die laaste IRP was in 2019.

HOEKOM RAAK DIT MY?

- As die regering 'n duur elektrisiteitopwekkingstelsel kies, sal jou elektrisiteitrekening baie hoog wees en jy sal dit nie kan bekostig nie. Maar as jy net goedkoop elektrisiteit koop maar dit werk nie heeltyd nie, dan het ons steeds 'n probleem. Wat ons wil hê is elektrisiteit wat skoon, bekostigbaar en betroubaar is. Die manier om dit te verseker is om na 'n mengsel van verskillende elektrisiteitsopwekkingsopsies te kyk en om te verseker dat hierdie mengsel die ligte heeltyd aan kan hou en ook bekostigbaar is.
- Jy het die reg om jou sê te sê oor die jongste IRP-konsep. Dit is hoekom dit vir jou belangrik is om kommentaar te lewer op die Knsep IRP 2023 en vir die regering te sê of jy tevrede is met wat hulle voorstel en indien nie, wat moet daar in die plan wees.

WAT SÊ DIE 2023 KONSEP IRP?

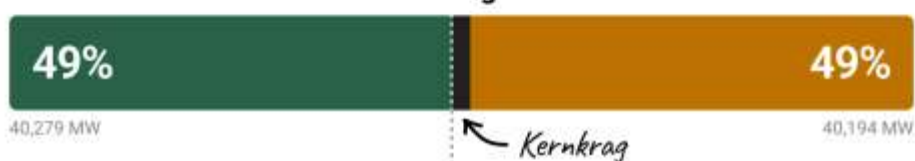
Suid-Afrika is 'n land met baie son, wind en ander hernubare energiepotensiaal. Maar die konsep IRP het minder son en wind as die vorige plan wat in 2019 gepubliseer is al is sonkrag en wind nou meer bekostigbaar.

2030 planne teenoor 2023 realiteit

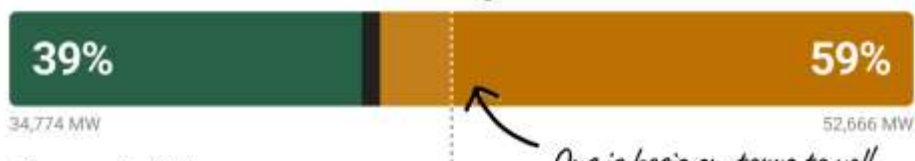
Die 2019 IRP (Geïntegreerde minerale hulpbron Plan) het voorgelê wat die behoeftes erken dat Suid-Afrika in hernubare elektrisiteit moet beleë en ons afhanklikheid van fossielbrandstowwe teen 2030 verminder. In 2023 was die hoeveelheid hernubare energie in ons elektrisiteitsmengsel nog ver agter ons 2030-teiken en die departement van minerale bronne en energie (DMRE) het teruggeval oor hul beplande verbintenis tot hernubare energie.

Hernubare VS Fossielbrandstowwe

IRP 2019 teikens gestel vir 2030

IRP 2023 teikens gestel vir 2030

Wat teen 2030 bereik is

Wat kan jy daaromtrent doen?

Verwerp die 2023 IRP en eis 'n meer deursigtige en volhoubare mens se elektrisiteitsplan!

The Green Connection
www.thegreenconnection.org.za

·Die plan verskaf nie gedetailleerde syfers oor die koste van die verskillende tipes elektrisiteit wat die model gebruik nie. Dit is dus baie moeilik vir kenners om die plan na te gaan en daarop kommentaar te lewer.

- Die plan sal nie beurkrag oplos nie en stel kragstasies voor wat lank neem om te bou en baie besoedelend is – bv. Steenkool, gas, kernkrag.
- Een van die kommerwekkende deel is dat die plan sê dat beurkrag waarskynlik vir die volgende 6 jaar sal voortduur. Dit is belangrik om te onthou dat die komende jare sal aanhou daal.
- Suid-Afrika het meer werk nodig en daardie werk moet veilig, gesond en volhoubaar wees. Suid-Afrika het vroeër son en windfabrieke gehad, maar regeringsbeleid het hernubare energie gestop en daardie fabrieke het gesluit.
- Ons het dus 'n IRP nodig wat daartoe verbind om hernubare energie te verhoog om werk te skep wat langtermyn is.

HOEKOM IS GAS NIE 'N GOEIE OPSIE NIE?

Gas is 'n uiters besoedlende fossielbrandstof wat tot aardverwarming en klimaatverandering bygedra het. Ten spyte van die feit dat Suid-Afrika nie die nodige infrastruktuur vir gaskragsentrales het nie, gaan die IRP 2023 voort om dit by die energiemensel in te sluit.

·Suid-Afrika is reeds erg deur klimaatsverandering getref aangesien ons 'n toename in droogtes, oorstromings, brandende gas veroorsaak minder koolstofvrystellings as steenkool, maar meer as sonkrag en wind. Gas en LNG produseer egter metaan wat in die atmosfeer kan ontsnap en 85% meer klimaatskade oor 'n tydperk van 20 jaar veroorsaak.[1]

·Olie and gasmaatskappye beweer dat ons gas as 'n oorgangbrandstof moet gebruik maar die koste van hernubare energie het aansienlik afgeneem en sal voortgaan om dit te doen. Dit beteken dat daar geen behoefte aan gas en die konstruksie van die infrastruktuur nodig is om dit in ons energiemensel te gebruik nie as ons miljarde rande spandeer om gaspypleidings te bou en vir gas in ons oseane te boor sal daardie pypleidings en boorplatforms nie meer nodig wees nie maar ons sal steeds daarvoor moet betaal en dit sal 'n risiko vir die omgewing en mense inhou.

·Gas is ook 'n wêreldwye kommoditeit wat beteken dat die prys daarvan op die internasionale mark bepaal word. Met ander woorde, die prys en aanbod van gas kan beïnvloed word deur oorlog, skeepsonderbrekings of geo-politieke konflikte wat dit 'n onbetroubare bron van energie maak. Gas moet ingevoer en in Amerikaanse dollars gekoop word. Dus, as die rand/dollar-wisseling verander, dan word gas duur.

·Gas hou ook 'n risiko in om in 'n gestrande bate te wees. Daar is 'n groot bedrag geld wat vooraf benodig word vir die nuwe infrastruktuur om daardie gasbedryf te ondersteun en dit sal eenvoudig ons afhanklikheid van hierdie fossielbrandstof verleng. Dit vertraag onvermydelik ons oorgang na hernubare energie en sal maak dat ons steeds agterbly namate die res van die wêreld van fossielbrandstowwe ontslae raak. Binnekort sal ons nie meer gas gebruik nie, aangesien die koste van hernubare tegnologie aanhou daal, wat al die beleggings in gasinfrastruktuur 'n vermorsing van openbare geld maak.

·Gasontginning hou ook 'n risiko in om plaaslike gemeenskappe en die omgewing te benadeel. Die mynproses vir gas (beide aan wal en van kus) is vernietigend en het negatiewe gevolge vir die see, lug, menslike gesondheid en biodiversiteit.

---

[1] [Grasping-For-Gas-Report-22042021-1.pdf](https://thegreenconnection.org.za/Grasping-For-Gas-Report-22042021-1.pdf)
(thegreenconnection.org.za)

Hoekom moet jy omgee?

Noudat ons kan sien hoe ver Suid-Afrika daarvan is om sy afhanklikheid van fossielbrandstowwe te verminder, kom ons kyk hoe fossielbrandstowwe 'n negatiewe impak het op die gesondheid van burgers, die finansies van die land en die uitkomst vir ons omgewing.

Hernubare energie

vs

Fossiel brandstowwe

Veel beter
gesondheid
doelwitte

Gesondheid

Toon 'n toename
siektes en
soortgelyke
gesondheid risikoe

Pryse toon afname
en voorspelbaarheid

Finasiele koste

Toon toename en
onvoorspelbare
wisselkoers

Nie volhoubare en
vewoestend en
verwoes verder

Omgewing

Voorkom
verderer
verwoesting

Wat kan u doen omtrent dit?

Verwerp die 2023 IRP en eis 'n meer deursigtige
en volhoubare mens se elektrisiteitsplan!

The Green Connection
www.thegreenconnection.org.za

PROBLEME MET DIE IRP

- Die IRP 2023-konsep is nie 'n mense se IRP nie. Dit stel nie energie voor wat bekostigbaar, skoon is en nie sal besoedel of gesondheidsprobleme veroorsaak nie. Dit sal klimaatverandering vererger en meer mense in energie-armoede stoot.
- Die IRP 2023-konsep stel steeds 'n fossielwaar elektrisiteitsopwekkingstelsel voor in 'n tyd wanneer die wêreld oorskakel na laekoolstof-ekonomieë en teen 'n massiewe koste vir menslike welstand, gesondheid en die omgewing sal kom.

DIE MENSE SE IRP:

- Ons het Energie nodig wat aan ons klimaatdoelwitte voldoen, werk skep en daardie lei dat ons bekostigbare elektrisiteit het.
- 'n Mense se IRP sal erken dat klimaatsverandering voedselsekerheid, menslike gesondheid sal beïnvloed en die behoefte om toekomstige geslagte in ag te neem, in ag neem. Ons het 'n energieplan nodig om by hierdie visie te pas!

Ons wil eerder 'n IRP wat aanspreek:

- Elektrisiteitopwekking wat nie die besoedeling van ons lug, water sal verhoog of ons van ons grond sal ontnem nie.
- Elektrisiteit wat bekostigbaar is – vir alle gemarginaliseerde en kwesbare gemeenskappe.
- Elektrisiteitopwekkingsopsies wat volhoubare, veilige en gesond werkseleenthede skep.
- Elektrisiteit wat ons klimaatsveranderingskrisis sal aanspreek.

HOE OM JOU STEM TE LAAT HOOR - PUBLIEKE KOMMENTAAR:

Die IRP-konsep is oop vir openbare kommentaar tot 23 Februarie 2024.

Jy kan jou kommentaar indien by IRP.Queries@dmre.gov.za

Die burgerlike samelewing kan die plan uitdaag deur vrae te vra of kommentaar te lewer. Hier is 'n paar vrae om oor n ate dink:

-Het ons genoeg verstaanbare inligting om betekenisvolle insette in hierdie plan te maak?

-Voldoen die plan aan ons kriteria vir 'n mense se energieplan?

-Het ons fossielbrandende gas nodig, veral as die regering in ons oseane vir gas will boor?

-Dink ons dat steenkoolkragstasies na hul sluitingsdatums moet voortgaan – selfs al benadeel dit mense se gesondheid?

-Hernubare Energie is klimaatvriendelik en kan baie werkseleenthede skep – hoekom verminder die IRP-konsep die hoeveelheid hernubare energie in die toekoms?

-Kenners het gesukkel om te verstaan hoe die konsep IRP-resultate verkry is die kosteberekeninge is nie deursigtig nie – het ons meer verduidelikings nodig?

Die Green Connection glo dat ons hierdie IRP moet verwerp en eers 'n IEP moet produseer wat ons hele energiestelsel beplan voordat ons na die elektrisiteitsubet kyk.

Vir meer inligting besoek: www.thegreenconnection.org.za